

FORPROSJEKT-RAPPORT

Virksomhetsområde:	Forebygging
Prosjektnummer:	2012/1/0318
Prosjektnavn:	Tegnspråk er et språk!
Søkerorganisasjon:	Norges Døveforbund

Oslo Døveforening
Prosjektleder Vidar R. Sæle
2013

FORORD

Oslo Døveforening (ODF) mottok et tilskudd på kr. 250.000 fra ExtraStiftelsen via Norges Døveforbund.

Målsettingen i prosjektet var, å utvikle tegnspråkmateriell til de som ønsker å lære seg tegnspråk for å kommunisere med døve i dagligdagse samtaler gjennom kurs i lokale døveforeninger i regi av Norges Døveforbund.

ExtraStiftelsen gjorde om søknaden til et forprosjekt med den begrunnelse:

Dette er et svært viktig utviklings-arbeid, men søknaden må være bredere og grundigere. Prosjektet er derfor omgjort til ettårig forprosjekt der det må være nasjonal organisering, ledelses-forankring i Norges Døveforbund, samarbeidspartnere som Språkrådet, høyskoler/universiteter etc. Nettbruk, fjernundervisning og internasjonale erfaringer må ses på og vurderes.

Forprosjektet ble gjennomført i 2013.

Vi takker for gode bidragsytere til dette forprosjektet av prosjektgruppens medlemmer;

- Sonja M. Holten, rådgiver i Språkrådet
- Odd-Inge Schrøder, førsteamanuensis ved Høgskolen i Oslo og Akershus
- Thomas Blix, konsulent i Norges Døveforbund

Vi takker for gode innspill fra deltakere som deltok på seminaret «Tegnspråkundervisningen – hva nå?» 29.april 2013.

Oslo, 10.februar 2014

Vidar R. Sæle
Prosjektleder

SAMMENDRAG

Bakgrunn og målsetting for prosjektet

Norsk tegnspråk har hatt en sterk utvikling de siste 30 årene, etter at tegnspråkforskningen har kommet frem mer tydelig at tegnspråk har egne grammatikalske regler. Tegnspråk ble anerkjent i 1985, som et eget selvstendig språk i undervisningen i St.meld.nr 61 (1984-1985). I St.meld.nr. 35 (2007-2008), "Mål og mening. Ein heilskapleg norsk språkpolitikk" foreslås det en språklov som skal inneholde norsk talespråk, de norske minoritetsspråkene og norsk tegnspråk. Dette vil bli en klar statusheving for norsk tegnspråk til å bli en del av det politiske og kulturelle ansvaret i Norge som en del av den norske kulturarven.

Målsettingen i prosjektet er, å utvikle tegnspråkmateriell til de som ønsker å lære seg tegnspråk for å kommunisere med døve i dagligdagse samtaler gjennom kurs i lokale døveforeninger i regi av Norges Døveforbund.

Gjennomføring

ExtraStiftelsen gjorde om søknaden til et forprosjekt med den begrunnelse, «Dette er et svært viktig utviklings-arbeid, men søknaden må være bredere og grundigere. Prosjektet er derfor omgjort til ettårig forprosjekt der det må være nasjonal organisering, ledelses-forankring i Norges Døveforbund, samarbeidspartnere som Språkrådet, høgskoler/universiteter etc. Nettbruk, fjernundervisning og internasjonale erfaringer må ses på og vurderes.»

Gjennom forprosjektet har vi gjennomført et seminar «Tegnspråkundervisningen – hva nå?» med døveforeninger, Språkrådet, Høgskoler, Statped, etc. Resultater bekrefter grunnlaget for vår opprinnelige søknad at det ikke finnes et strukturert kursmateriell som er av nyere dato og at det er et stort behov for målgruppen. Vi har jobbet og sett på tegnspråkmateriell fra inn- og utland.

Videre planer

Vi vil sende ny hovedsøknad til ExtraStiftelsen for 2015 og gjennomføre prosjektideen som vi ønsker å få. Arbeidet med forprosjektet viser at det er riktig å satse på den prosjektideen vi vil skissere i den nye hovedsøknaden med å inkludere nettbasert kurssystem og et kursmateriell som omfatter tegnspråk og døves historie og kultur. Vi ser behov for nettverkssamarbeid med de som underviser norsk tegnspråk, og vil oppfordre Norges Døveforbund til å se på dette og ta initiativ noe konkret. Vi trenger mange nye tegnspråklærere! Vi oppfordrer Norges Døveforbund til å få i gang en utdanning for tegnspråklærere i samarbeid med Høgskolen.

INNHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	2
SAMMENDRAG	3
1 BAKGRUNN FOR PROSJEKTET/MÅLSETTING	5
1.1 Bakgrunn	5
1.2 Målsetting	6
1.3 Målgruppe	7
1.4 Budsjett	7
2 PROSJEKTGJENNOMFØRING	8
2.1 ExtraStiftelsen omgjorde til et forprosjekt.....	8
2.2 Tiltak i forprosjektet	8
2.3 Seminar «Tegnspråkundervisningen – hva nå?»	9
2.4 Tegnspråkmateriell	10
2.5 Fremmedspråksenteret	11
3 RESULTATER OG RESULTATVURDERING	12
3.1 Resultater fra seminaret «Tegnspråkundervisningen – hva nå?»	12
4 OPPSUMMERING/KONKLUSJON/VIDERE PLANER	13

1 BAKGRUNN FOR PROSJEKTET/MÅLSETTING

1.1 Bakgrunn

Norsk tegnspråk har hatt en sterk utvikling de siste 30 årene, etter at tegnspråkforskningen har kommet frem mer tydelig at tegnspråk har egne grammatikalske regler. Tegnspråk er blitt mer anerkjent som et selvstendig språk. Viser til at tegnspråk ble anerkjent i 1985, som et eget selvstendig språk i undervisningen i St.meld. nr 61 (1984-1985).

«Tegnspråk er et visuelt-gestuet språk som er naturlig utviklet blant døve. Det betegnes som visuelt fordi det mottas gjennom synet og fungerer helt uavhengig av lyd. Det betegnes gestuet fordi det utføres med bestemte bevegelser av hendene, armene, ansiktet, hodet og kroppen». (Språkboka, «Se mitt språk!»)

«Norsk tegnspråk har en helt annen grammatikk enn norsk talespråk, og for mange er de to språkene overraskende forskjellige», skriver tegnspråkrådgiver Sonja Myhre Holten i Språkrådets informasjonshefte Statsspråk, bladet for godt språk i staten nr. 4-2011. «Tegnrekkefølgen i setninger minner mer om kinesisk enn norsk, og mye av grammatikken uttrykkes med ansiktsbevegelser og peking.» skriver hun videre. «For eksempel kan en si at øyenbrynsbruken i norsk tegnspråk tilsvarer intonasjonen i norsk talespråk.»

Oslo Døveforening har gjennomført mange tegnspråkkurs gjennom årene, siden 80-tallet. I årenes løp, har det vært forsøk med å lage ulike tegnspråkmateriell, men det har vist seg å være feil. Det ble ikke undervist i norsk tegnspråk, men mer Tegn og tale, eller Tegn som støtte (TSS), som ikke er tegnspråk. Det er norske ord som blir synliggjort. Ved hjelp av tegnspråkforskningen har vi justert og rettet opp i forhold til tegnspråkmateriellet.

Foreningen lagde i midten av 90-tallet kurshefter, nivå 0, 1, 2, 3 og 4 og et veiledningshefte for instruktører. Heftene har vært samme i disse årene, inntil i dag. Vi ser mye av innholdet er nå foreldet på grunn av tegnspråkforskningen, at det er på tide og ikke ta i bruk disse heftene lenger. Undervisningen gjennom kursheftene er basert mye på latin-metoden i et kursrom og lite bruk av visuelle læremidler (video).

De andre døveforeninger bruker nok foreldete kursmateriell eller selvlagde kursmateriell som de har plukket frem tilfeldig, uten å tenke gjennom hvordan en progressiv skal lære seg tegnspråk over tid gjennom opplæringen på tegnspråkkursene.

Per i dag, er det få døveforeninger som tilbyr tegnspråkkurs. Vi i Oslo Døveforening får henvendelser fra hele Østlandet om kurs, men dessverre melder vi at vi kun har kurstilbud i Oslo for Østlandet. Det finnes kurs, men de kaller det for tegnspråkkurs, som er feil da det er mer som tegn og tale / TSS-kurs.

Foreldre som har døve barn, får i dag 40-uker tegnspråkopplæring på kompetansesentre for hørselshemmede barn i grunnskolen, og noen av kompetansesentre tilbyr nettverkskurs for familier som har døve barn – men det er få som får tilbudet. Høgskolene i Oslo, Trondheim og Bergen tilbyr bachelor utdanning i tegnspråk og tolkeutdanning som er 3-årig. Ål folkehøyskole i Hallingdal tilbyr ulike tegnspråkkurs, som kurs for foreldre og andre hørende som vil gå på skolen i ett år.

I henhold til Stortingsmeldingen 35 (2007-2008), «så er det 10.000-20.000 brukere av samiske språk, 10.000 brukere av kvensk språk, 300-400 brukere av romanes språk og norsk tegnspråk har 16.500 brukere som er nokså stort minoritetsspråk» – side 54.

«Tegnspråk har en grunnleggende verdi i seg selv i forhold til identitet og gir ekte kulturuttrykk for oss som er en språklig minoritet i samfunnet» – side 233.

«Tilgang til informasjon på tegnspråk gir døve en sjanse til å gjøre seg forstått på tegnspråket som er en grunnleggende forutsetning for tilgjengelighet og deltakelse i samfunnet» – side 233.

I stortingsmelding nr. 35 (2007-2008), "Mål og mening. Ein heilskapleg norsk språkpolitikk" foreslås det en språkløp som skal inneholde norsk talespråk, de norske minoritetsspråkene og norsk tegnspråk. Dette vil bli en klar statusheving for norsk tegnspråk til å bli en del av det politiske og kulturelle ansvaret i Norge som en del av den norske kulturarven. Dette er under arbeid, og det er uklart når språkløven som inkluderer tegnspråk, kommer på plass.

1.2 Målsetting

Målsettingen i prosjektet er, å utvikle tegnspråkmateriell til de som ønsker å lære seg tegnspråk for å kommunisere med døve i dagligdagse samtaler gjennom kurs i lokale døveforeninger i regi av Norges Døveforbund.

Det er på tide å vurdere og å utvikle et nytt tegnspråkmateriell som er basert på naturlig metode. Dette betyr at kommunikasjon i en tilnærmet «naturlig» situasjon er sentralt. Til dette kan brukes: CD-rom/DVD, internettbaserte læremidler, konkrete ting å bruke i undervisningen, som medfører innkjøp av gjenstander, visuelle læremidler (video, DVD, CD eller internettbaserte læremidler) og et kurshefte som skal være oppdatert per i dag med teori del fra grammatiske regler i tegnspråk og praksis del med oppgaver som er tidløs, kombinert med at deltakerne jobber mer praksis i undervisning, både ute og inne, samt hjemme ved hjelp av internettbaserte læremidler som gir mulighet å øve innimellom.

I dag bruker vi kursheftene nivå 0, 1, 2, 3 og 4, fem ulike kurshefter á 24 kurstimer. Det vurderes å endre til nivå 1, 2, 3 og 4, fire ulike kurshefter á 30 timer. I dag undervises det 2 undervisningstimer per uke x 12 ganger. Med nye opplegget kan det gjennomføres 3 kurstimer per uke x 10 ganger eller over 2 helger á 15 kurstimer som intensiv kurs. Dette må sees nærmere når vi begynner å drøfte og å utvikle et nytt kursmaterieell.

Prosjektet må også gå gjennom eksisterende DVD og internettbaserte læremidler, om de kan brukes i det nye kursmateriellet. Prosjektet må også vurdere om eksisterende DVD og internettbaserte læremidler, kan brukes i den målgruppen vi sikter til med hensyn til tema, nivå på språkmodeller og hastighet hvor det kreves å kunne avlese på tegnspråk. Passer nivå som er lagt i eksisterende materieell vi kan bruke, eller må vi lage et helt nytt DVD?

Kan vi klippe sekvenser og samle dem til hver kurspakke? Hva med rettigheter til eksisterende videomateriell, er noe prosjektet må undersøke. Det er viktig at prosjektet tenker godt gjennom et tidløs kurspakke, som kan være fleksible i forhold til bruk av DVD eller internettbaserte læremidler som utvikles og lages over tid, uavhengig av dette prosjektet. Det betyr at tegnspråkinstruktørene må være oppdatert over tid og være åpen på å finne fram materiell som passer til de temaene vi tar opp i kursheftene.

Eksisterende kursmateriell er tilfeldig sydd sammen etter teori i tegnspråkgrammatikk. Vi tenker at det nye kursmaterialet skal se gjennom hvilke temaer som er knyttet til at de skal kunne kommunisere med døve i dagligdagse, som er målet med det nye tegnspråkmaterialet. Temaer som tenkes kan være aktuelle er; «Om familien», «Hjemme», «Arbeidsliv», «Fritid / idrett», «Reiseliv», «Hobby», «Helse», «Barn og skole», «Transport og tjenester», «Verdt å vite – info om døve og døvehistorie» etc. Kanskje prosjektet bør se på hvilke temaer man tar opp i «Ny i Norge», <http://www.nyinorge.no/no/Ny-i-Norge/>, som inspirasjon?

Vi tenker oss at tema er noe vi skal snakke om, så knytter vi inn tegnspråkgrammatikk - teori og praktiske oppgaver når vi snakker om noe.

Det er viktig at vi bruker tegnspråk først og fremst, som naturlig tegn og ikke blir knyttet til norsk tekst i kursheftene – noe vi så tydelig i de gamle heftene at det var for mye tekst på norsk i oppgavene. Det nye ønsker vi at det skal være mer visuell materiell gjennom DVD, internettbaserte læremidler og av tegnspråkinstruktøren. Vi snakker sammen i ring, og lærer nye tegn underveis, på samme måte om vi sitter i en restaurant og snakker naturlig sammen og lærer nye tegn for mat i menyen eller å gå tur i byen. Der kan vi lære masse på naturlig måte gjennom å lære tegn for klær, butikker, teater, kino osv. Det er viktig at deltakerne lærer å kunne føre en samtale som den døve kan forstå.

1.3 Målgruppe

Målgruppen er primær de som ønsker å lære seg tegnspråk, for å kunne føre en dagligdags samtale med døve. Gjennom våre kurs, ser vi at deltakerne er hørende som har en venn, kjæreste, nabo, arbeidskollega eller familie med en døv. Tolkestudenter melder ofte på våre kurs for å få mer praksis i tegnspråk, enn det de får på Høgskolen i Oslo. De som mister hørsel eller tunghørte, som vil lære tegnspråk for å komme inn i tegnspråkmiljøet. Foreldre som er innvandrere som har døve barn trenger mer praksis i tegnspråk. Målgruppen er vidt og mange ulike typer som har grunner for å lære seg tegnspråk, og vi har også mange som er nysgjerrig på tegnspråk.

Tegnspråkinstruktører er viktig gruppe, de som skal undervise tegnspråkkursene i døveforeningene, må få en oppdatering av det nye kursmaterialet og hvordan bruke dem.

1.4 Budsjett

Budsjettet måtte vi legge til side, da ExtraStiftelsen endret opprinnelig prosjekt til forprosjekt. Da måtte vi tenke gjennom hva vi skulle prioritere å jobbe med i forhold til kommentaren fra ExtraStiftelsen som ble gitt oss. Se kap. 2, side 8.

2 PROSJEKTGJENNOMFØRING

2.1 ExtraStiftelsen gjorde om søknaden til et forprosjekt med den begrunnelse:

Dette er et svært viktig utviklings-arbeid, men søknaden må være bredere og grundigere. Prosjektet er derfor omgjort til ettårig forprosjekt der det må være nasjonal organisering, ledelses-forankring i Norges Døveforbund, samarbeidspartnere som Språkrådet, høyskoler/universiteter etc. nettbruk, fjernundervisning og internasjonale erfaringer må ses på og vurderes.

I startfasen i prosjektet var vi i Oslo Døveforening i villrede, ettersom Norges Døveforbund bestemte seg for at prosjektet skal forankres i Norges Døveforbund. Vi følte at vi mistet styringen av prosjektet pga Extra-stiftelsens kommentar, og Norges Døveforbunds administrasjons avgjørelse for videre framdrift uten at det er drøftet med foreningen. Prosjektet var en ide som Oslo Døveforening søkte om. Vi leste ExtraStiftelsens kommentar om at det var endret til forprosjekt.

Vi hadde et møte i januar, med Norges Døveforbund for å avklare følgende punkter:

- Hva betyr ledelsesforankring i NDF? – hvem blir prosjektleder?
- Avklare hva det betyr merknaden fra Extra-stiftelsen?
- Hva gjør vi? Og hvordan endre innhold fra opprinnelig søknad til forprosjekt og evt. budsjett endring

På møtet ble vi enige om at Oslo Døveforening gjennomfører prosjektet som et forprosjekt med samme prosjektleder, dvs Vidar R. Sæle.

Vi ble enige om å opprette en prosjektgruppe, som ser nærmere på framdrift av forprosjektet.

Prosjektgruppen var:

- Sonja M. Holten, tegnspråkrådgiver i Språkrådet
- Odd-Inge Schrøder, førsteamanuensis ved Høgskolen i Oslo og Akershus
- Thomas Blix, konsulent i Norges Døveforbund
- Vidar R. Sæle, daglig leder i Oslo Døveforening (prosjektleder)

2.2 På prosjektmøtene drøftet vi følgende tiltak i forprosjektet;

- a) Jobbe med å revidere en ny hoved søknad til ExtraStiftelsen med å inkludere nettbaserte kurssystem
- b) Et seminar for å kartlegge situasjonen per i dag – Tegnspråkundervisningen – hva nå?»
- c) Vi diskuterte flere ting som bl.a.:
 - «Se mitt språk» – teoriboken om norsk tegnspråk kanskje kommer ut i ny revidert utgave, noe som vil styrke prosjektet.

- Norges Døveforbund bør gå i dialog om å få etablert en tegnspråklærer utdanning ved en Høgskole.
 - Er det mulig på sikt å ansette en tegnspråklærer i hver by, dvs. Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger som finansieres av kommunene i de største døveforeningene?
 - Vi ser det er behov for flere tegnspråklærere.
- d) Se på eksisterende tegnspråkmateriell som brukes i inn- og utland. Hente inspirasjoner fra utlandet ved å se gjennom tegnspråkmateriell og se om det finnes nettbasert kurssystem i tegnspråk
- e) Revidering av budsjett som skal inneholde kostnadstyper;
- Honorar inkl. arbeidsgiveravgift til prosjektleder
 - Prosjektmøter
 - Seminar
 - Materiell
 - Administrasjon (kopiering, regnskapsføring, revisjon, leie av møtelokaler etc.)

2.3 Seminar «Tegnspråkundervisningen – hva nå?»

Det ble gjennomført et heldagsseminar i Oslo 29.april med 18 deltakere.

Deltakere representerte;

- Nasjonal senter for hørsel og psykisk helse
- Språkrådet
- Høgskolen i Oslo og Akershus
- Norges Døveforbund
- Oslo Døveforening
- Bergen Døvesenter
- Trondheim Døveforening
- Norges Døveforbund Stavanger
- Statped sørøst

Seminaret skulle se nærmere på hvordan situasjonen er i dag i forhold til tegnspråkundervisning og tegnspråkmateriell.

Temaer som ble tatt opp på seminaret var;

- Innledning ved prosjektleder Vidar R. Sæle som presenterte prosjektet «Tegnspråk er et språk!»
- Hvordan er kursopplegg i døveforeningene?
- Hvilke erfaringer fra undervisningen?
- Drøfting og forslag å ta med videre til ny hovedsøknad til ExtraStiftelsen

2.4 Tegnspråkmateriell

Vi har i forprosjekt perioden sett på eksisterende tegnspråkmateriell som brukes i inn- og utland. Vi har hentet inspirasjoner fra utlandet ved å se gjennom tegnspråkmateriell og se om det finnes nettbasert kurssystem i tegnspråk

Vi har kjøpt inn en del materiell, og vi vil gå gjennom mer nøye når vi får prosjektmidler på en ny hoved søknad.

Foreløpig er det ingen som har nettbasert kurssystem slik vi tenker i det nye hoved søknaden, som bygger på at tegnspråklærere logger seg inn og henter ut materiell som brukes i undervisningen.

I England finnes det nettbasert tegnspråkundervisning www.signworldlearn.com som bygger på at kursdeltakere har selvstudium – noe vi ikke vil anbefale. Da deltakere fort vil bruke tegnene feil, og at man ikke har toveis-kommunikasjon og dialog som er den beste læring i tegnspråk. Det engelske systemet er kun en veis-kommunikasjon uten muligheter for feedback. Tegnspråklærere kan få tips hvordan de skal lære å undervise i forhold til metodikk, pedagogikk og didaktikk. Vi kan ikke se at det arrangeres felles samlinger. Det er private personer som står bak nettsiden. De skriver i nettsiden at folk kan melde på lokale tegnspråkkurs, men vi kan ikke se hvordan de kan melde seg på.

Vi ønsker et nettbasert kurssystem som er i regi av Norges Døveforbund og lokale døveforeninger, hvor folk kan melde seg via en nettside som opplyser hvilke kurs og kurssted de kan melde på. Kursmateriell blir likt for hele landet, som gjør det lettere at folk kan melde på kurs i en annen by og fortsette nivåene. I dag er det for mye tilfeldig hva de lærer på kurs som lages av selvlagde kursmateriell. Det gjør når deltakere melder seg på, enten opplever for lavt nivå eller for høyt nivå. Ofte må de gå ned i nivå for å finne riktig nivå i forhold til hva de har lært andre steder.

Vi har bestilt nye kursmateriell fra USA, som i skrivende stund ikke er ankommet Norge. Dette ser spennende ut da kursmaterialet de har laget er basert både på tegnspråk og døves historie- og kultur i undervisningen. De har ikke nettbasert kurs, men selger kursmateriell fra www.signmedia.com. Vi har fått et tips om www.dawnsign.com, som vi ikke har bestilt ennå. Materialet fra signmedia virker mer av den tanken vi har med å inkludere døves historie og kultur. De har også laget materiell som brukes i spill og lek med tegnspråk, som er mer av interesse for oss i prosjektet å studere nærmere.

Vi bestilte også 101 Basic Signs som er interaktiv med en virtuelt lærer på CDrom fra www.americansignlanguage.com, men det viste seg å være ubrukelig. De fungerer kun i XP-windows og ikke på windows 7. Her lærte vi at det er viktig å tenke på at videomateriell vi eventuelt lager må fungere uansett hvilke plattform pc har.

Fra «A Guide to British Sign Language», www.britishsignlanguage.com, bestilte vi og lastet ned fil på PC. Det ser bra ut, men er laget i veldig enkel html-format og for mange vinduer kom opp. Det ble fort uoversiktlig. Videosekvenser er enkle og korte. Da er den norske versjonen www.tegnordbok.no bedre.

Prosjektleder Vidar R. Sæle var på ferie i Filippinene, og deltok i det første arrangementet «Deaf Arts Festival» som ble holdt i Cebu 23.-25.august 2013. Han fikk inspirasjon at døve på Filippinene er flinke til å markedsføre «tegnspråk» både med tegn med begge hender (se bildet over) og påtrykket i T-skjorter.

Vi kjøpte tegnspråkmateriell «Filipino sign language, part 1» på CD og en bok part 2. Landet er dominert med amerikansk tegnspråk i mange år, og er nå i ferd med å utvikle eget tegnspråk som filippinsk tegnspråk. Boka er annerledes bygget opp enn det som har vært vanlig tidligere at man lærer tegn etter talespråkets ordbok. Her har filippinere laget bok etter håndform, som er interessant og uvant. I tillegg har vi kjøpt boka «Love signs», som er tegnspråk på engelsk og filippinsk – men ser det er hentet tegn fra det amerikanske tegnspråket med lokale varianter som de bruker i Filippinene.

2.5 Fremmedspråksenteret

Vi ble invitert til en fagsamling for tegnspråk som fremmedspråk av Fremmedspråksenteret i 28.-29.oktober i Oslo. Vi ble invitert da de trengte flere tegnspråklærere å diskutere med. Det viste seg at det kun er en lærer på Tiller videregående skole i Trondheim og to lærere på Nordahl Grieg videregående skole i Bergen som har tegnspråk som fremmedspråk i Norge.

Det var nyttige diskusjoner og erfaringer, og at vi fikk knyttet til flere i nettverk i forhold til norsk tegnspråk som fremmedspråk. Vi forstod at det trengs å lage fagplaner med materiell. Her lager lærerne på begge videregående skole materiell selv og tilfeldig. De bruker også tegnstart 1-4 materiellet fra Statped Midt (Møller) som tilleggsmateriell for elevene.

3 RESULTATER OG RESULTATVURDERING

Ettersom opprinnelig prosjektsøknad ble gjort om til et for-prosjekt, så hadde vi sendt en ny revidert hovedsøknad for 2014 med å inkludere nettbasert kurssystem.

Dessverre fikk vi ikke tildelt midler for 2014, men vi vil jobbe med søknaden og gjøre den bedre til neste runde for 2015.

Vi har jobbet med å skaffe tegnspråkmateriell fra inn- og utland. Sett litt på hva som finnes i andre land.

Det ser ut foreløpig at prosjektet som vi tenker å inkludere nettbasert kurssystem kan være et unik i verden i forhold til tegnspråk. Vi kan ikke se at andre land har den prosjektideen vi har skissert i den nye hovedsøknaden.

3.1 Resultater fra seminaret «Tegnspråkundervisningen – hva nå?»

Resultater fra seminaret «Tegnspråkundervisningen – hva nå» bekrefter grunnlaget for vår opprinnelige søknad at det ikke finnes et strukturert kursmateriell som er av nyere dato og at det er et stort behov for målgruppen.

Konklusjoner fra seminaret, det som ble sagt;

- Statped Midt (Møller) har laget mye bra tegnspråkmateriell for viderekomne, men mangler grunnleggende for nybegynnere
- Bruker materiell fra Briskeby, men det inneholder feil tegn og metoden passer bedre for Norsk med tegn støtte og ikke som Norsk tegnspråk som er eget språk. Materiellet er bygget på norsk som tale med tegn til støtte.
- Tegnspråklærere / instruktører lager materiell selv
- Tegnspråkkurs er viktig for økonomi i døveforeningene
- Viktig å etablere nye tegnspråkarenaer som er kjempeviktig for fremtidig bruk av tegnspråk
- Tegnspråk bør bli et mulig eget fremmedspråk for hørende, men bør også være et kurs for døve
- Å utvikle en god mimikk-metode er en utfordring
- Dialog er den beste undervisningsformen
- Ønsker at man lager felles kompetansemål for hvert trinn.
- Å bygge opp en felles database vil være bra
- Avlesningsteknikk må inn. Man må lære hvor man skal se, ikke bare på hendene, men på ansikt og munnbevegelser og kroppen når man uttrykker seg
- Statped har laget gode undervisningsplaner for «Se mitt språk», en 40 ukers opplæring i tegnspråk for foreldre. Opplegget vil ikke passe for dette prosjektet, men er verd å se nærmere og hvilke materiell som brukes
- «Se mitt språk» følger barns språkutvikling når foreldrene er på kurs. Ungdomsmateriell savnes sterkt.
- Høgskolen lager selv materiell og planer i forhold til tegnspråk til tolkestudenter
- Tegnstart 1-4 er et godt materiell som supplement
- Et nytt kursmateriell må være frisk og innbydende, med god orden og tydelige instruksjoner og læringsmål
- Vi må vurdere hvor mye nytt og hvor mye gammelt vi kan bruke
- Døves kultur- og historie må med i ny kursmateriell

Oppsummering

- Vi ser behov for nettverkssamarbeid med de som underviser norsk tegnspråk
- Må avklare hvem som skal ha ansvar for å innkalle til nettverk for de som underviser norsk tegnspråk
- Det er viktig å sette opp kompetansemål i det nye kursmaterialet
- Norsk tegnspråk som fremmedspråk

I en ny hovedsøknad er det viktig å tenke på:

1. Utvikling av materiell
2. Faglig påfyll / opplæring til de som underviser i norsk tegnspråk
3. Rekruttering
4. Ivareta språkpolitisk intensjon beskrevet i stortingsmelding nr. 35 (2007-2008), "Mål og mening. Ein heilskapleg norsk språkpolitikk"

Tegnspråkverksted

Invitere folk til et tegnspråkverksted med mål å motivere, lære noe spennende, gøy og oppfordre de til å tørre til å ta opplæring for å undervise i tegnspråk.

Vi trenger mange nye tegnspråklærere!

Vi oppfordrer Norges Døveforbund til å få i gang en utdanning for tegnspråklærere i samarbeid med Høgskolen.

4 OPPSUMMERING/KONKLUSJON/VIDERE PLANER

Vi viser til stortingsmelding nr. 35 (2007-2008), "Mål og mening. Ein heilskapleg norsk språkpolitikk".

Vi vil sende ny hovedsøknad til ExtraStiftelsen for 2015 og gjennomføre prosjektideen som vi ønsker å satse på. Arbeidet med forprosjektet viser at det er riktig å satse på den prosjektideen vi vil skissere i den nye hoved søknaden med å inkludere nettbasert kurssystem og et kursmateriell som omfatter tegnspråk og døves historie og kultur.

Oslo Døveforening i samarbeid med Norges Døveforbund skal forankres i den nye søknaden med ansvar å gjennomføre kommende prosjekt og gjennomføring av tegnspråkkurs med opplæring og rekruttering av tegnspråkinstruktører.

Det er naturlig å samarbeide med Språkrådet og Høgskolen i Oslo og Akershus. Vi vil invitere Statped Midt (Møller kompetansesenter) til å samarbeide i forhold til tegnspråkmateriell og Høgskolen i Sør-Trøndelag.

Vi ser behov for nettverkssamarbeid med de som underviser norsk tegnspråk, og vil oppfordre Norges Døveforbund til å se på dette og ta initiativ til noe konkret.

Vi trenger mange nye tegnspråklærere! Vi oppfordrer Norges Døveforbund til å få i gang en utdanning for tegnspråklærere i samarbeid med Høgskolen.